

PANACEA - NEBOLI ZÁZRAČENĀ VĀ ELĀ%OK

ĀEtrtek, 19 listopad 2015

Na alternativním terapeutickém nebi se objevují stále nové a stále zářivější hvězdy. Některé zařehnou léčiteli, jiné prosazují lékaři. Ale jen za které se bijí v parlamentu a politici, kteří neváhají vyhrožovat ministru zdravotnictví soudními žalobami, když nebude metoda uznána státem jako zázračná terapeutická a preventivní panacea. To je případ homocysteinu (Hcy).

Lékařem, který u nás už léta tuto novou terapii prosazuje, je MUDr. Karel Erben, viceprezident Svazu pacientů, a bojovnou poslankyní je Jiřina Fialová (KSČM). Homocystein je aminokyselina, která vzniká v našem organismu při metabolismu methioninu. Je to soubek, který zasahuje do řady biochemických procesů, které podmiňují základní funkce buněk. Vzhledem k vysoké hladině Hcy v krvi je toxická. Už v 60. letech 20. století se zjistilo, že v případě, kdy je v těle ve dvojnásobném zastoupení gen, odpovídající za odbourávání Hcy, rozvíjí se dědičná metabolická choroba, tzv. "homozygotní homocystinurie", charakterizovaná silně zvýšenou hladinou Hcy. Objevují se poruchy srdeční, vidění, ale především krevní srážlivosti a vznikají trombózy. Těsně před smrtí. Z toho vyvodil v r.1969 McCully, že by i mírně zvýšené hladiny Hcy mohly být příčinou cévních chorob, především aterosklerózy, a tedy i jejich následků - infarktů a cévních mozkových příhod. Vedlo ho k tomu i experimentální zjištění, že Hcy přispívá k oxidaci cholesterolu v jeho nebezpečnější formě, podporuje cévní stěnu, zvyšuje srážlivost krve a zvyšuje produkci volných radikálů. Protože se zjistilo, že hladinu Hcy v krvi lze ovlivnit podáváním vitamínů skupiny B, především B6, B12 a kyseliny listové, byl zcela logický předpoklad, že tímto způsobem lze léčit choroby cévního systému. Hypotéza to byla racionální a byla také ihned prověřována, jak v experimentech na zvířatech, tak i v klinických studiích. Podařilo se sice potvrdit, že po podání vitamínů dojde skutečně k snížení hladiny Hcy v těle, ale důkaz, že snížení její má příznivý efekt na výskyt cévních chorob, se nezdařilo. Příčinná souvislost byla tedy jenom prohlášená za účinnou terapeutickou, ale také preventivní metodu, která by měla snížit výskyt chorob cévního systému a úmrtí na ně. V naší republice se propagátorem tohoto názoru stal MUDr. Erben a Svaz pacientů, kteří opakovaně od r.2001 podávali v našem ministru zdravotnictví petice s požadavkem, aby se prováděl celostátní screening Hcy a poté i celostátní prevence civilizačních chorob podáváním vitamínů.

Než stalo ale jen u prevence kardiovaskulárních chorob. V r.1994 uveřejnil McCully další práci, "Carcinogenesis and Homocysteine Thiolactone Metabolism", ve které tvrdil, že Hcy je zodpovědný i za vznik nádorů. Podle jeho názoru "bez účasti Hcy vzniká nádor neznikne". McCullyho názory převzal a rozvinul dr. Erben. Tvrdí, že "homocystein je tedy jedinou známou a uznatelnou příčinou vzniku civilizačních chorob včetně nádorů". (Meduška, 3/2007) Vážně si nelze představit ve svém faktu, že existují desítky různých civilizačních chorob a jejich variant, a na druhé straně široké spektrum nezávislých faktorů, které se na jejich vzniku mohou podílet.

Erben oproti McCullymu podstatně rozšířil paletu chorob, údajně léčitelných vitamíny a tedy snížením hladiny Hcy. Jak široký je záběr této terapie, naznačí stručný výčet: infarkty, mozkové příhody, nádory, Alzheimerova choroba, deprese, demence, migrény, chronická únava, vředová choroba, revmatická onemocnění, předčasné porody, potraty, vrozené vývojové vady, poruchy imunity, alergie, obezita atd. atd. Víme přitom, že rozdílnost příčin chorob a mechanismu jejich vzniku vylučuje jednotnou terapii. Všeobecná medicína panaceu neuznává, léčba musí být kauzální a specifická pro každou chorobu a vlastně pro každou individuální příčinu. V alternativní medicíně ovšem má všechno "lék" nebo metod charakter panacey, a už je to akupunktura, Čechovského homeopaticky potencovaná slina, energie vysílaná psychotronikem nebo třeba výtažek z mástí.

MUDr Karel Erben Kdyby panacea existovala, byla by medicína velmi jednoduchým úkolem. Jenže je to jiné. Jak široký je záběr této terapie, naznačí stručný výčet: infarkty, mozkové příhody, nádory, Alzheimerova choroba, deprese, demence, migrény, chronická únava, vředová choroba, revmatická onemocnění, předčasné porody, potraty, vrozené vývojové vady, poruchy imunity, alergie, obezita atd. atd. Víme přitom, že rozdílnost příčin chorob a mechanismu jejich vzniku vylučuje jednotnou terapii. Všeobecná medicína panaceu neuznává, léčba musí být kauzální a specifická pro každou chorobu a vlastně pro každou individuální příčinu. V alternativní medicíně ovšem má všechno "lék" nebo metod charakter panacey, a už je to akupunktura, Čechovského homeopaticky potencovaná slina, energie vysílaná psychotronikem nebo třeba výtažek z mástí.

Názor všeobecné medicíny na léčbu kardiovaskulárních chorob touto metodou je tedy jasný.

Jednoznačné stanovisko k homocysteinové teorii zaujala řada mezinárodních institucí, například Americká kardiologická společnost. Rovněž u nás se k ní negativně vyjádřila Česká kardiologická společnost, která vydala i varování pro pacienty. Místo nové zázračné metody je nutno trvat na platných doporučeních: "Žít zdravě, jíst zdravě, pít zdravě, mít dostatek zdravého pohybu." Pravidelné masové dodávání vitamínů, jak to žádá dr. Erben, má mít dokonce škodlivý efekt. Doplnění vitamínů je nutné jen v extrémních případech jejich nedostatku. V letošním roce se k této záležitosti vyjádřili kardiologové znovu, po extempore poslankyní J. Fialové. Časopis Medical Tribune reprinted závažný článek prof. R. Čechovského z Centra preventivní kardiologie, nazvaný "Homocystein - pád velkého mýtu", který byl původně publikován v časopise "Kardiologie v primární péči".

Jestliže v případě srdečních chorob byla hypotéza o významu Hcy z vodná - i kdyby byla nakonec vytažena z edpoklad dr. Erbena, lze snížením hladiny Hcy léčit desítky dalších, zcela zrodých chorob, u kterých by spekulativní. Propagátory této metody dr. Erbena se ani nepokusili o důkaz účinnosti metody u čto nemožné pokud se objevila seriózní vědecká práce, pak výsledek byl negativní. Tak dopadlo například ověření léčby demence.

Na tom všem by nebylo nic tak zvláštního a zajímavého. Metod, který se zdály nadřadit a které zklamaly, bylo uvažováno nepřehledné množství. Pozoruhodné však je, s jakou urputnou vytrvalostí a umanutostí a jakými způsoby je v naší republice prosazována metoda, jejíž účinnost byla vědeckou medicínou vyvrácena. Metodu, kterou dr. Erben věhlasil, v denním tisku, alternativním tisku, na webu a vydal už dvě knihy. První z nich, "Jak pomoci tělu, aby se vyléčilo samo?", pro pacienty, a druhou, "Homocystein, klíče ke zdraví", z r.2005, pro lékaře. K propagaci metody zneužil dr. Erben i Svaz pacientů a obrací se jeho prostřednictvím peticemi na státní orgány. A je pozoruhodné, že ne tato umanutost prosadit neúčinnou metodu je neustálé Erbenovo útočení na vědeckou medicínu a samozřejmě na "lékařsko-farmaceutický komplex". Klasická jsou už tvrzení, která používají jejich lidé: "Lékaři používají vidět celého člověka"; "Onkologům se nedaří dosahovat trvalého vyléčení"; "což je léčivo, protože medicína dovede dnes trvale působit 50% pacientů s rakovinou. Označovat chemoterapii, která je jednou ze základních účinných standardů postupu léčby tumorů za léčbu lege artis považuje Erben za ukázkou pokrytectví a ztíží málo úspěšnou a metodou; a onkologům podouvá "zájem... dostává odmítny za ordinovanou chemoterapii". Tvrzení, že chemoterapie je málo úspěšnou terapií, je jasná lež, protože u některých nádorů, například detského věku nebo u leukémií, je chemoterapie jedinou známou metodou (kromě transplantace kostní dřeně), která dovede tyto choroby vyléčit. Podle Erbena "jde o rafinovaný systém a výsledek záporné politiky odborníků, upřednostňujících zisk za vysoký odbyt prostředků chemoterapie zájmem pacientů". To je třeba urážka onkologů, kteří se obávají věnují obtížnému, nevděčnému a psychicky snad nejnárovnějšímu oboru medicíny. Erben mluví o zásadních chybách našeho zdravotnictví, což se prý týká nekauzálních způsobů léčby a cholesterolové teorie vzniku cévních chorob, což je podle něj "grandiózní omyl medicíny". Opět lež. Cholesterol je bezpečně prokázán jako jeden z hlavních rizikových faktorů, jak ukazují nejen vědecké studie, ale i dlouholetá úspěšná léčebná praxe. Ve všech jeho pracích najdeme hrubé omyly a zkreslování skutečnosti. Týž ráz má i jeho kniha "Homocystein - klíče ke zdraví", která byl míněna jako kniha odborná. Už motto knihy: "Základy zdraví spoívají na enzymech, genech a mitochondriích ovlivňovaných přímo nebo nepřímo metabolismem homocysteinu, ostatní faktory mají menší význam"; prozrazuje neserióznost knihy. Tvrzení o dominantním vlivu Hcy nikdo nikdy neprokázal a lze je snadno popřít. Odborný ráz knihy diskreditují už první slova předmluvy: "Lékaři prý poslušně nastupují cesty do slepé uličky nekauzálního léčení a nespokojenos pacientů"; "Je to cesta, na jejíž počátku musí lékař projít poznáním, že poátek věštiny choroby je... v poruše homocysteinu". Tedy nikoli nákolikaleté studium, ale asi prozření, zjevení pravdy a víra mají být podle Erbena cestou k pravdě. Když dále átu, že lékaři dnes stojí "na káňovatec dějin"; a že musí "odhodit poznatkový balast, který se odnesli z fakult"; a dále že "šesťáková polistopadová koncepce zdravotnictví zní: "Nechávat choroby vznikat a pak je draze, ale málo úspěšně léčit"; knihu odkládám jako neodborný a útočný kvár. Ostatně, vydání knihy v r.2002 odmítlo nakladatelství Karolinum a jeho recenzenti.

Bohužel Dr. Erben není sám, kde tímto způsobem útočí na medicínu. Kritikou vědecké medicíny a zločinného "lékařsko-farmaceutického komplexu"; se ohánjí nejen mnozí lidé, ale i řada lékařů, kteří se drahú lékařskou a kteří zvolili stejnou taktiku prosazování neúčinných metod a léčby a sebeprosazování.

Pozoruhodným rysem čto alternativních lékařů je agresivita i vyhrožování álabami. Podle dr. Erbena "Pacient má právo álovat lékaře pro porušení zdraví z nedbalosti...., pokud k jeho léčení lékař nepoužil všechny dostupné poznatky a léčebné postupy...., ... to se týká především homocysteinu"; "Šarlatanu předložila po Erbenovi poslankyně J. Fialová, když tvrdila: "Lékaři o čto poznatcích dosud mnoho neví. Objev je přitom podle mě (!!!) snížením rizika kardiovaskulárních onemocnění o více než 62% (??)" a ptala se ministra: "dá ministerstvo impuls k doplnění vzdělání lékařů o prevenci civilizačních chorob, aby od nich odvrátilo nebezpečí soudních postihů za porušení zdraví neuvěřiváním existujících poznatků?"; "Krásná perspektiva! V parlamentu budou o odborných otázkách diskutovat, lhát a lékařům vyhrožovat laici. Podle návodu paní Fialové budou pacienti álovat lékaře, když jim nebudou předepisovat Erbenovy potravinové doplňky. A o účinnosti terapeutických metod bude rozhodovat v České republice soud. Ještě málokdy. Dr. Erben odmítá, že by jím podporovaná panacea byla alternativní medicínou. Horlivě se za vědeckou medicínu a tvrdí, že metoda je výsledkem vědeckých výzkumů. Tato taktika ovšem patří k dnešnímu arsenálu zastánců alternativní medicíny. Na jedné straně odsuzování vědecké medicíny a odmítání jejích výsledků, na druhé straně dovolávání se její prestiže a ánglování s odbornou terminologií. K tomu se pak přidávají "objevy", trochu fantazie a vyslovených nepravd, masivní reklama, demagogie, agresivita a hledání podpory u politiků, tak jak to zavedla kdysi homeopatie. Ale jde Erbenovi skutečně o dobro pacientů? Liší se od jím odsuzované lékařsko-farmaceutické lobby, která usiluje jen o zisk? Těžko, protože právo o to zločinně jde i Erbenovo založení soukromou "Poradnu podpory zdraví v R.M.A. Centru v Praze - Holešovicích, nabízí stanovení hladiny Hcy, což neplatí pojišťovna, ale pacient. Mluví o "přivítivé atmosféře jakéhosi neformálního a oficiálního neustanoveného klubu kolem poradny. Propaguje zaručený prostředek na snížení hladiny Hcy a na prevenci a léčbu všech chorob, preparát Alvea, obsahující potěbné vitaminy, a v poslední době další výrobek Ra-vit, který obsahuje výtažek z rakytníku. Je to tedy preparát "širokého účinku", další nezbytnost u lékařů alternativní medicíny".

medicíny. Zatímco lékařem je taková reklama jejich praxe zakázána, Erben se chová jako klasický lékař, nehledá k tomu, že jde o reklamu klamavou. A tvrzení, že dochází po snížení hladiny Hcy u jeho pacientů „...k zastavení růstu nádorů a ubývání metastáz se slábnutím doprovodných bolestí“, což nebylo nikdy ověřeno a nikde publikováno, je pak hrubě neetickým nábohem zoufalých onkologických pacientů.

Končit musím obvyklým posteskutím: Quo usque tandem? Vychopí se konečně odpovědné orgány, Ministerstvo zdravotnictví, Česká lékařská společnost a Česká lékařská komora, zarazí někdy tento a podobné „viny“ lékaře, a zároveň tak chránit pacienty před falešnými, nereálnými nadějami a sliby? Prof. MUDr. Jiří Heřt,